

non aut postea dum reddat debitū vt ē iuris
fina: sed negant petitiōem posse fieri. Nullus
iugū tenet reddere debitū in detrimentū nō
bile a certum sui corpis vel fetus nascituri. Et
fm hoc cognoscitur qm leprosis vel pregnāti
bus aut menstruatis aut furiosis aut epidi
miacis a filibus casibz reddi vel non deat debi
tum ad tps.

Que impediunt m̄imoniū tractandū non
tractum ca. xij.

Nam de impedimentis m̄imonij lati⁹ tra
ctare necē est vbi maxima fiunt picula.
Pro p̄nti tñ dicenda sunt tria sub o pen
dio. Primo q̄ impediunt m̄imoniū cōhens
non tractū. Secūdo q̄ impediunt nō solū tra
hendū sed etiā iam tractum. Tercio q̄ faciūt
vt fieri possit diuorciū. de quibz oibus per. de
pa. super. iij. d. xij. recitat a declarat v̄sus. de
impedientibz em̄ solū cōhensdū sunt nouē &
Ecclie retitum. necnō tps feriatū. Hostien. ad
dit alios viz Incestus. rapt⁹. sponsate mors
mulieris. Suscept⁹ pprie solubilis. mors p̄bra
lis. Vel si peniteat solēnter. aut monialē. Ac
cipiat; phibent hec iugū sociandū. Primū
impedimentum ē ecclie retitum ne viz dam. a si
ue vbi ōsuetudo ē bannis fiant m̄imonia. et
peccat mōrliter sponsus vel marit⁹ si añ bñdi

ationē nuptialem cogſcat ſponſā vel vxoīe in
locovbi de vſuetudine ſolemnitates obſuan
tur. **I**tem ē de reddicōe debiti. vnde h̄ includit̄
interdicū ab eccā factū de clādeſtino m̄rimo
nio qd̄ ē preceptū iuris. Et etiā interdūm per
miſt̄y eccē puta pro chialez ſacerdotē q̄ h̄
impedimēn̄ matrimonij vſiderare. vel p̄ officia
lem ep̄i qui h̄ de talib⁹ iudicare. ſeu p̄ ep̄um
quī h̄ in talib⁹ diſpensare aliqū. **S**it autem
clādeſtina deſponſatio ſeu matrimonij v̄trac
tus clādeſtinus ſm̄ hoſ. vi. modis. **P**rim⁹ qū
fit ſine teſtibus. **S**cd⁹ qū v̄ueniūt clādeſtine
antēq̄ recipiant bened̄cōem nuptialem. p̄ lo
co ⁊ tpe quo petere p̄nt ⁊ obtinē. **Q**d 8r. qz ſi
ē terra interdicā non tenet̄ exire p̄ ea petenda
neq̄ vſq̄ ad ſeptennū expectare q̄ntum forte
durabit. nec durante illo ibi p̄t fieri nec in fe
ſtis in quib⁹ ſolemnia celebrant̄. ſicut natal
paſcha. penthecoſtes. qz tūc ſūt nuptie mē
dide. nec in feſto aſſumpcōis. qz tūc etiā in
terdicōe ſunt. **S**imiliter ſi v̄traxit in vigilia. lxx.
per verba de p̄nti: non tenet̄ vſq̄ ad octauas
paſche expectare. **T**ercius qū ſponſalib⁹ non
ſolutis ſed ſoluen̄dis ſolū autoritate iudicis
epiſcopi vel qui de vſuetudine in cauſa matri
monij cognoscit ſine cuiuſcūq̄ licētia cōn̄hit
qz ex quo nō eāt ſoluta. p̄miſſio adhuc ligat⁹

erat nisi forte a moralitate excuset exceptio sibi
operens. sed hic accusat ecclesie prohibitio. **Quintus** qui contrahunt matrimonium ante pubertatem
sine iusta causa. sine licentia episcopi. ubi non est tamen
peccatum impuberum qui nesciunt quid faciunt si-
cut amicum qui hoc procurant. **Quintus** contra in-
terdictum vel spirituale. sicut illi interdictum ne contra-
hat cum ista propter impedimentum iniunctum. seu
quod lite pendente non contrahat cum alia. vel generale
ut tempore feriato. **Sextus** qui obmissis ban-
nis ut superius in fine. **Et** quocumque istorum
modorum est peccatum. matrimonium clandestinum con-
trahatur culpa moralis est propter inobedientiam
Sed de benedictione totiens peccant: quoties con-
tinent eam petere quam debent et possunt eam obtinere: sed
nihilominus nolunt interim continere. **Clamdes-**
tina desponsatio etiam est hoc. quando dote non hita-
nec petitione a parentibus et amicis facta conveniunt
carnaliter sine benedictione. **Non** contrahere cum filia
vel filiafamilias inuitis parentibus vel in scijs se-
ledere ius patricie potestatis tam filio quam extraneo.
vnde raptor virginis dicitur non solum qui inuita sed etiam
qui inuitis parentibus vel in scijs ducit. de quo. **Sancti**
iiij. super xxij. De banis autem unusquisque leges apostoli-
cas arbitretur consuetudinem ecclesie sue. vnde cogitare
ante benedictionem nuptiarum vel oblationem solemnem
moraliter est. nec tenet reddere ante non tamen totiens pec-

cat quotiens reddit. **S**ciendū tñ q̄ sup̄ dāde
stima desponsacōe seu otractu dādestimo ma
monij p̄t fieri dispensatio iuste m. vi. ca. sib⁹.
Prim⁹ magnatib⁹. q̄ taliū matrimonia cum
magna deliberacōe a p̄ amicos a aliqñ super
impedimento ad papā mittendo solēt tracta
ri. **S**cds qñ valde nobilis ignobilē ducit **T**er
tius qñ diues paup̄em. **Q**uartus cū senex iu
uenē. **Q**intus cū timent pntes **S**ext⁹ cū diu sic
fuerūt. a hoc p̄pter verecundiā. **E**t ista sex p̄nt
reduci ad tres cās p̄pter q̄s iuste dispensari p̄t
in obmissione bānoꝝ a benedcōe. nō q̄ nō fi
ant: sed q̄ occulte fiant. **P**rim⁹ qñ nō ē timor
de impedimento. q̄ tunc cessat cā vt inter emi
nentes p̄sonas. **S**cds qñ ē timor ne opposituꝝ
vel prius seq̄tur p̄pter inequalitateꝝ eoꝝ qui
nō lūt se habere: aliter fornicabunt. a pntes
si scirent: vel inferiorē inficerent: vel poti⁹ fal
sos testes supponerent. sic male ipedirent. Si
aut̄ sciant ex toto celebratum: extunc q̄ non
ē remediū pntes sustinebunt. **T**ertius p̄pter
verecundiā senū vel q̄ diu cohabitauerunt. **E**t in
istis occulte inq̄rendū ē de ipedimentis a si nō
sunt: licētiari p̄nt p̄pter hoc q̄ non ē periculū.
vt in primo. vel q̄ ē periculū graui⁹ vt in secu
do. vel p̄pter scandalū. vt in terci o. **V**n̄ nec de
bent senes cōtrahentes derideri. q̄ fit iniuria

sacramen. **N**on em̄ irridēdi sunt q̄ aucto-
rite dei ⁊ ap̄loꝝ ac ecclesie sac̄mentuz recipiūt
dispensare aut̄ pōt ep̄s vt prefata fiant nō in
ferior̄ nisi ex sp̄ali om̄issione. **N**ec nō t̄p̄s feria-
tum ⁊ t̄p̄s nuptiaz impedit celebritatē eoz̄.
Sunt em̄ tria t̄p̄a eis interdē. s. ab aduentu
vsq̄ ad octauas eph̄ie. **A** septuagesimavsq̄
ad octauas pasche. ⁊ a d̄m̄ca ante ascēsiōnez
vsq̄ ad octauas penthecostes. **X.** **A**spiciens
veterem. circū. quasi. quis. benedicta. **A**spici-
ens designat primā d̄m̄cam aduentus cuius
primum r̄isorium incipit. aspiciens. **V**eterē
octauam eph̄ie. cuius prima añ. in laudib⁹
incipit veterem. **C**ircū d̄m̄cam in. lxx. cuius in-
troitus incipit circūderūt. **Q**uasi d̄m̄cam in
albis cuius introit⁹ incipit. quasi mō. **Q**uis p̄
ma dies rogationū cuius euanḡ. incipit. q̄s
ex vobis hēbit am̄cū. **B**enedē d̄m̄cam trimi-
tatis in octaua penthecostes e⁹ introitus inci-
pit. benedicta sit sc̄a trinitas. **P**refatis dieb⁹
phibetur benedictio nuptialis. **I**tem festum
d̄iugij nuptialis p̄pter lasciuias q̄ tunc fiunt
Et pari rōe videtur traductio solemnis: q̄ ali-
qn̄ post nuptias fit de domo p̄ntum ad domū
viri in qua etiam multe insolentie fiūt aliqn̄
Item phibetur tunc strahere p̄ verba de p̄nti
q̄ si nō tūc clādestina matrim̄onia eēnt licita

Sec̄ non phibet̄ cōtractus p̄ verba de futuro.
His etiā tribus t̄pibus nuptias celebrare est;
p̄c̄m̄ mōrle p̄pter expressam phibicōem licet
nō eēt mōrle debitū petere a iuge pri⁹ rite bñ
deā **Incestus** ē. iij. cū quis cū p̄m̄quav̄ uxoris
scienter luxuriat. a tunc p̄dit̄ peticōem debiti
Tenetur tñ redere. nec p̄t̄ d̄trahere cū adulte
ra. q̄ affinis est: sed nec debet cū altera: sed v̄t̄
q̄ sit sine spe iugij. Et econūso vxor scienter
cognita a p̄m̄quov̄ viri p̄dit̄ debitū ne exigat.
a spem iugij. **Incestus** ḡ cūz̄ cōsanguinea car
nali vel affine impedit̄ d̄tractū fiendum: nec
refert̄ v̄t̄ sit incestus cū adulterio vel sine. S;
econūso adulteriū non impedit̄ sine incestu nī
si in tribus casibz̄ dicēdis. Non aut̄ legit̄ de in
cestu cum cognata legali vel spūali sed de pu
blice honestatis iusticia. Et intellige scienter.
sic a adulteriū sciam̄ requirit. vide de hoc seq̄nti
bus fm̄. **§. a. c. xiiij. §. r. xv.** **De** eo pretea q̄ co
gnoscat̄ cōsanguineā uxoris sue nō tres c̄clusi
ones. **Prima.** qñ quis cognouit̄ cōsanḡneam
sponse sue: tunc sponsalia soluta sunt: nec tal
v̄ltra p̄t̄ h̄ie sponsā in iugem obstante affi
mitate d̄tracta. **Nec** econūso illam quā cogno
uit̄ obstante publice honestatis iusticia nisi
papa dispensante. sed p̄t̄ ducē terciā ep̄o dis
pensante p̄m̄a sibi de incestu imposta. **Sec̄da**

cōclusio est de illo qui cognouit ofanguineaz
vrozis sue mařmōnio ofūmato ſciēter. qz ma
řmōniū tunc nō diſſoluī. ſed teneat redde
debitū petēti: nō aut pōt petere niſi ſecū ppter cō
tinentie difficultatē p ep̄m diſpenſet. **Tercia**
cōcluſio ē de illo q̄ cognouit ofanguineā vrozis
mařmōnio nondū ofūmato. **De quo videt qz**
cū poſſit religionez intrando debitū negare qz
teneat intrare ne omittat inceſtū cognoscēdo
affinē ſuā. Nam mařmōnio ofūmato ab ince
ſtu reddeō excuſat. qz neceſſitatur nō hñs vi
am negandi. **Sz** ſicut mařmōnio ofūmato
pōt ep̄s cū eo diſpenſare in petēdo ſic mařmō
nio nō ofūmato pōt ep̄s cum eo diſpenſare
in nō reddeō in ſeculo remanendo. Si aut cu;
hoc velit petere debitū duplex diſpēlatio necē
ria eſt. **Nota** etiā hic qz nō eſt pprie inceſtus
cognoscē cognatam ſuā legalē vel ſpūalem.
ſeu ab quā eſt publice honeſtatis iuſticia. qz
inceſtus non ē niſi cū vera cognata vel affine
Sed papa vel impator nō pōt facere qz ſit cog
tus vel affinis qui non ē. qz iſta ſūt iura ſāg
uimīs que mutari non pñt. **Sed** licet nō ſit in
ceſtus: eſt tñ ſpirituale peccatum. ſ. peccatū; in
obedientie ad ecclīam. **Item** pari ratione non
ē inceſtus niſi in gradu phibito lege natuē a
qua eſt ſola ofanguinitas vel affinitas vera.

Raptus est quartū impedimentum q̄. s. rapit
sponsā alterius. vel q̄ rapit vxorē alienā. Sec⁹
si solutā rapiat virgine; vel corruptā. qz tunc
p̄t ɔtrahere cū ea si velit iure canonico. Vxorē
aut suam h̄z rape de raptoribz cum eā. Vide
de raptu supra c. iiii. §. rñ **S**pōsate mors mu
lieris ē quintū c̄c. puta si q̄s interficit vxorē;
ppriam. secus si alienā nisi forte sit interfectoz
iuuenis. ⁊ de incōtinentia timeat. Et hoc nisi
in adulterio forte sponsata sit dephensa. tunc
em̄ non ē reus h⁹ pene; h̄z sit reus gehenne. qz
in foro ɔscie nullo mō h̄z viro ppria autoritate
interficere vxorē in adulterio dephensam. Dī
ppria autoritate. qz vbi hodie eēt lex seu ɔsue
tudo q̄ adultera accusata occidere ē sicut tēpe
legis moyfi q̄ cum sit iudicialis non ligat. qz
de⁹ peccit mulieri in adulterio dephense; vbi
tñ eēt lex hodie talis vir zelo iusticie accusās
nō peccaret **P**ōt pretea q̄s vxorē occidere tri
plr. Vno mō psequēdo mafmōmū: vt. s. ɔtra
hat cū adultera. ⁊ istud impedit ɔtrahenduz
⁊ dirimit ɔtractum: qñ. s. machinat in morte;
eius cum effectu vt ɔtraheret cum illa. ⁊ idem
est econūso. **S**ec⁹ occidit quīs vxorē psequē
do culpam. puta in vmbidam adulteri; ⁊ ist⁹
impedit ɔtrahendum non post ɔtractū. Et h̄
etiā facilliter cū iuvene dispensat in cōtinente

Tercō occidit quis vxorē naturā psequēdo. vt
qz exosa h; ppter turpitudinē vel aliū defectū
nō culpabilē. a istud crīmen impedit nō diri
mit. Et istis duob; casibus fil; impedit muli
er cōiūtere si venenū dedit viro vel alie morte;
e; parauit. de hoc vide seqnti c. v. **S**uscept;
pprie sololis ē. vi. impedimentū qñ qñ infidi
ando mīmōmō ppriū filij; de sacro fōte susce
pit vt possit p̄uare dūgē cāli copula. l. debi
to ac. de hoc seqnti c. iij. **M**ors p̄bralis ē. viij.
qz peccat in mīsteriū mīmōmōij. a iō in eo pu
endus ē. vel si peniteat solemmter ē viij. s. tpe
p̄mē. qz talis lugē d;: ideo cōiūtere ei nō licet.
Aut moniale. s. accipiat in vxorē. s. de facto p;
p̄fessam qz iniuriat mīmōmōio xp̄i ē. ix. impe
dimentū a talis ē excoicatus p noua iura. **Q**
uis aut ista crīmina a forte aliq; alia impediūt
mīmōmōiū otrahendū: solū tñ si adolescentes
sunt a timeēt de mēōtinētia ipso; d;: eis credi
licētia otrahendi. ep̄s aut ē dispensator in ta
lib;. Et an sine licētia otrahentes peccent in q̄
libet casu mōlter opimones sūt de hoc. ~

Que impediāt mīmōmōiū otrahendū a dirimāt
Am de ipediētib; mīmōmōiū otrahendū. c. xiiij
otrahendū a dirimentib; etiā p̄ri; otrahū eo
qz in talibus eētia nō suant matrimōniū
sunt vsus. **E**rro; obitio. vntū. cognatio. crīmē.

Cult⁹ disparitas. vis ordo ligamē hōestas. Si
sis affinis. si forte coire neq̄bis. **Hec sociāda**
vetāt onubia iūcta retractāt. S; intellige q̄ il
la impedimēta impediūt a dirimūt q̄n p̄cedūt
m̄imomiū otractū. S; si post otractū m̄imo
miū supueniūt: nūq̄ dirimūt iam otractū ma
trimonium. nisi forte quo ad thoy vel eē ad co
habitacōz de aliq̄ vel aliq̄b⁹. vt infra patebit
Que sic intelligunt. ¶ Primo error non ois s;
solum psone et o diōis psone. vt si iohes di
cat se esse petrū. Ratio qz nullus ē ibi o sēsus.
Duplex ei est error q̄ non ipedit. Vnus vt q̄n
credit v̄go que ē corrupta. a sana q̄ est lepro
saac. a tunc imputet sibi q̄ talem elegit. Ali⁹
error ē diuiciarū. paup̄tatis. nobilitatis qz ni
si redūdet in errore; psone ¶ Secūdo o ditio. a ser
uitus. qz nō h; talis potestatē corp̄is sui suffi
cientē. vt q̄n libera o trahit cu seruo: ignorāte
ea seruitutē Secus si scit: vel si post o tractū sci
ens adhuc o sentit iam factō. vel p carnalem
copulam. Ad hoc aut qz seruitus dirimat ma
trimoniū requiruntē tria ex pte illius qui vult
dirimere. Primum ē libertas. quia seruus nō
p̄t o queri de ancilla. nec econuerso. qz verum
matrimoniū o trahunt serui. sed non quādo
ex parte tantum est seruitus. Est itaqz verum
matrimoniū; inter seruos siue vtrq; sit scies

siue vterq; ignarus siue v^l alteri⁹ obediēis vt si
seruus sup b⁹ nollet strahere nisi cū nobili et
econūso libera nollet strahē nisi cū seruo vt re
neret primatū **Secūdo** requirit q; ignorauerit ser
uitutē is q; p^lclamat q; scienti dolus nō infert.
Vnde o³ q; sit liber a ignarus seruitutis alteri
us **Tercō** requirit q; ignorācia durz. Nā si post
q; cognouit obediēz ei⁹ consentit v^lo v^l factō pe
tendo debitū vel redēdo sibi preiudicat. **Si** in
q; h³ p^labilem opimionē de seruitute alteri⁹
ex tunc sibi preiudicat. **Secus** si leuem a teme
rariā suspicōez cui credi non dz. **Votum** ē. iij.
vi. solemnissimū p; suscepōem ordinis sacri p;
professionē approbate religionis siue tacite si
at siue expresse **Sic** eē qū matrimonio cōsum
mato solemnissimū votū p; p^lessionē coniugis l; eē
matrimonio nō cōsummato p; suscepōz sacri
ordinis. alio i seculo remanente cū voto simpli
ci. hec si strahit religioso mortuo mūmōmū
dirimit. **Votum** aut; simplex nō dirimit stra
dum si impedit strahendū. **Vnde** quācūq; a
quocienscūq; talis votū⁹ strahit peccat mor
taliter dirimit eē votū simplex sponsalia. **Et** q;
sciētē strahit cū aliq; quē scit votūz simplex e
mississe peccat eē mortaliter **Vnde** q; post votūz
simplex contraxit matrimoniū a matrimoniū
um nō cōsumauit si cōiunx; petat ab eo debitū

tenet religionem intrare. Ideo et votum simplex
impedit redditionem matrimonij debiti in eo qui
vovit. quia ista est in voluntate vivientis qui potest in
trare religionem. non autem impedit redditionem
secundam debiti. Et verior opinio videtur quod iste
qui vovit non contrahit matrimonium absolute nisi
hinc cogitans de actu carnali. tenet facere ut pro
missum est de eo qui vovit cogitans et vivens non
luxuriari etc. Cognatio est quartum videlicet carnalis
a parentibus. spiritualis per baptismum et confirma
tionem. et legalis est adoptio. Cognatio er
go carnalis et consanguinitas dirimit usque ad
quartum gradum inclusivum. Et. iij. et. iij. gradus
sunt iuris positivi: ideo in eis potest solus papa dis
pensare. Cognatio spiritualis. scilicet que in solis sa
cramentis baptismi et confirmationis contrahitur
habet. iij. species. prima est paternitas vel materni
tas et filiatio spiritualis secundum quam suscipiens sacra
mentum dicitur filiolus vel filiola. dante autem vel tenente
patrem vel matrem. Secunda species est paternitas
vel maternitas que attenditur inter spirituales
patrem pueri et carnalem. Et directe quidem con
trahitur inter patrem et matrem naturales susci
pientis sacramentum et dante sacrum vel ad id te
nentem. Secunda inter parentes carnales suscipien
tis sacramentum et coniugem dantis. vel tenentem
coniugem parentis suscipientis. Tercia dicitur

In

fraternitas spūalis q̄ ōtrahit̄ inter filiolū & fi
liolam & filiū vel filiam spūalem suscipientez
sac̄m ex vna pte & filios nāles dantis sac̄m
vel ad id tenentis siue fuerit ante siue p̄. **Nō**
aūt inter fratres suscipientis sac̄mentū & fili
os dantis vel ad id tenentis q̄n̄cunq; suscep
tos. **Q̄n̄** aūt p̄pter cognacōem spūalem mat̄ri
moniū dirim̄at̄ dicendū q̄ si precedit̄ fm̄ oēs
tres species precedētes dirim̄it̄ tūc post ōtractū
Si aūt sequit̄ nūq; soluit̄ v̄n̄cūlū nec aduz si
ne necitate aut ignorācia pbabili. **S; si** indu
stria l̄ malicia tūc p̄dit̄ ius petendi. & postea
erit sine spe d̄iuḡn̄. **Si** at̄ ignorācia iuris tunc
p̄c̄t̄ q̄ nō nocet̄ m̄ damnis vitandis. **H** aūt q̄
non vult p̄dere debiti peticōem certat̄ de dam
no & nō leuare filin̄z suū solo iure positio ē p̄
hibitū. **Cognacio** aūt legal̄ que ex adopcōe
s̄. puenit̄ que ec̄ d̄i affinitas legalis impedit̄
& dirim̄it̄. put̄ habes in. iij. di. xliij. **Crimen** ē
quintū impedimentū non q̄dlibet crimen. sed
triplex. p̄mum ē cum vxor mach̄met̄ in morte
viri & postea ōtrahit̄ cū adultero vel ec̄uerso
Ad q̄d tria requirunt̄ ad dirimendū. s̄. adulte
riū: & hoc ē primū. **S**cdm ē actual̄ occisio. iij. in
tentio ōtrahēdi in occidēdo. **S**cds casus ē si pre
stet̄ fidei adultere de ōtrahēdo cū ea p̄ morte
viri l̄ ec̄uerso. Sed sub noie fidei etiā nuda

promissio intelligit̄. Et tunc ista duo requirunt̄
s. pollucio a pmissio. **T**ercius casus qñ cum
adultera o trahit de facto. Et hic eē duo requi-
runt̄. s. adulteriū a de facto m̄rimoniū Item in
hīs duob⁹ casib⁹ q̄ vterq; sciret impedimētū
nam altero ignorante non dirimit̄. **C**ultus
disparitas ē sextū. **V**ñ baptisat⁹ cū non bap-
tisata vel econūso q̄uis cathecumina non p̄t
imite matrimoniū. **¶** Si fiat nullum ē. **V**bi at̄
vterq; est baptisat⁹ licet alter vel vterq; sit in
fidelis: verū est matrimoniū. **S**z o trahere non
d; quis cū infideli. nihilomin⁹ tñ heretic⁹ bap-
tisat⁹ sicut alia vera sac̄menta ofert a recipit:
sic a istud **T**amen inter fidelem a infidelez sp̄o
salia p̄nt o trahi. cū hac o dicioe si infidel o uer-
tatur. **V**is em̄ v̄ violentia est septimuz seu
metus. **V**nde circa psonam in ductā p̄ metū
cadentem in constanz virum ad consentien-
dum interius in platione verborū matrimoni
aliū. vt q; non vult mentiri: potest post mo-
dum matrimoniū dirimi t̄q; nullum. **S**ed de se-
ductione p̄ blandicias non ita. **E**st aut̄ met⁹
cadens in constanz virū quadruplex. s. metus
mortis. cruciat⁹ corpis. fututis a stupri. **C**ru-
ciatus in q̄ corpis. puta cū quis capit̄ vel tra-
hitur. inuitus ducitur vel ligatur. **N**ec differt
vtrū prefata. iij. fiant in psona propria. siue
l. iij.

in persona liberorum siue in persona uxoris. vñ vsus
Stupri siue stat⁹ verberu atq; necis. **N**ō tñ
q̄ respectu actus q̄ ē fornicari⁹ nō p̄t esse iust⁹
metus. q̄ meli⁹ est oīa mala pene pati q̄ soli
malo culpe cōsentire. **A**duertendū ē q̄ ma
trimoniū p̄ metū mutū licet non valeat. tamē
cōfirmatur p̄ cōsensū sequentē. durante primo
cōsensu. et dissensus potest transire in con
sensum. Sic etiam si metum inferens peniteat
non ē matrimoniū: q̄ non sūt ibi mutui cōsen
sus. **O**rdo ē. viij. impedimentū. et intelligitur
de ordine sacro. vt subdiaconatu et supra de p
fessione in religione approbata. et dirimit cō
tractum et impedit cōtrahendum. **F**it etiaz irre
gularis cōtrahens de facto. **N**on autē econtrari
o matrimoniū impedit ordinem: s̄ vxoratur⁹ sp
recipit caracterem. **S**i autē vxore cōsentiente re
cipit etiam executōem. professio ē facta in or
dine approbato. et ē fit irregularis si de facto
contrahit. **L**igamen est nonum. s̄. qñ quis
prius cū vna cōtraxit sic ligatus ē q̄ cum alia
cōtrahendo cōtractus nullus ē: immo si cum
secunda coit adulter est. **H**onestas est de
cimū idest publice honestatis iusticia que
est p̄p̄m quitas ex sponsalib⁹ proueniens ab
instituto ecclē propter eius honestatez. **N**am
quando aliquis desponsauit aliquā. viij. annorū

vel ultra. licet eam non cognoscat tñ nullus
de consanguinitate eius poterit eam habere iux
torem; nec ipse eius aliquam consanguineam. Et
impedit publice honestatis iusticia matrimo
nium. sicut consanguinitas et affinitas s'm eor
dem gradus. **Sunt autem sponsalia** repromis
sio futurarū nuptiarū. Ex hoc quod dicitur repro
missio p' q' requiritur utriusq' promissio nec al
tera sufficit p'mittere. **S; si vir p'mittit et mulier**
tacet et consentit. idem ē ac si manū porrigat ad
fidem recipiendam. **Si autem nulla signa apparent**
probabilia de consensu eorū: nulla sūt sponsalia.
Et p'nt contrahi inter absētes p' nunciū l' ep' l'az
tunc quā p'mo consentiūt p' pntes etiam tam con
sanguineos q' extraneos: nisi expresse recda
marent. **Contrahunt itaq' sponsalia pure et**
sine mō et obidōe. vij. modis. p'mo anuli subar
raōe. nisi ageret de matrimonio tacite l' exp' s'
se. puta ante valvas eccl'ie. **Secūdo** arris sponsa
liter et sine verbis. alias ipsa verba sufficerēt
vt puta si habito tractatu inter amicos: nisi sic
iocalia noie arre sponsaliorū. nichil dicens a
liud. et illa acceptauit. **Tercio** iuramēti in t'ue
cōe. **Quarto** nuda p'missione affirmatiā et ne
gatiua. vt si dicat. p'mitto tibi q' nūq' ducā a
liā vxorē a te. tunc em̄ non tenet eā ducere si ve
lit otinere. **S; si velit contrahere non licet cum alia**

l'm

Quinto p̄ traductionē. Vñ si eē ante septemū
puella traducat̄ desponsata a traducta septē
m̄uz op̄lens nō redamat: sponsalia confirmant̄
Sexto p̄ acceptacōez. Qñ em̄ sponsalia pre
cesserūt nullap̄pter defectū etatis a se tutus ē
conat̄ de quo dubiū ē an habuerit effectum.
censent̄ sponsalia. Si em̄ esset certū q̄ nō ha
buerint effectū: nō sponsalia essent. Si at̄ cer
tūm esset q̄ eam cognouit̄ tūc orit̄ affinitas
Septimo p̄ tacitam ouencōez. q̄ quociens
cūq; contrahit̄ matrimoniū p̄ uerba de p̄nti a
nō ualet p̄pter cām q̄ est impeditiua matrimoni
nō sponsalis tūc h̄yim sponsaliū a contrahū
tur tacite ista. **Hec** aut̄ locū h̄nt multū de foro
contencioso s̄ in foro sc̄ie nunq̄ uident̄ esse sp̄
salia. sicut nec matrimoniū nisi q̄s in talib; vo
luerit se obligare precise: a in talib; credēduz
est eis. Vñ sp̄ sponsalia sūt nullap̄pter defectū
consensus. vt in furiosis infantib; mēte captis
manifestū est. **Sūt** ḡ. r. q̄ impediūt ne spon
salia contrahant̄ notata p̄uersus hos. s. Crimē
dissensus. fuga. t̄pus. ordo. se cūda. Morb; affi
nis. vox publica cūq; redamat Crimen. s. for
nicacōnis si ē publicū p̄ se dimittere p̄d̄t. si oc
cultum tūc p̄ iudicē. etiaz uir uxorem fornicā
riam dimittere potest. Dissensus alterius. s. vl
amboz. sed in illo casu cū licēcia iudicis fieri

debet ppter reuerenciã matrimonij. **F**uga
qñ alter fugit nec infra biennium oparet. qđ
tpus tñ iudex abbreviare p̄t **T**emp⁹ certum
qñ lapsū fuerit. **O**rdo sacer. s. subdiaconatus
et supra supueniēs quōcūq;. siue m̄scia siue
inuita sponsa. **N**ō d̄z tñ sponsus m̄scia v̄l inui
ta sponsa. ad quoscūq; sacros ordines p̄mo
ueri. p̄mmo nō d̄z ad ordines futuros licenci
ariab vxore siue sponsa. **E**t si petat inhiēduz
est ei sub pena excoicacōnis ne inuita a m̄scia
sponsa ascēdat: a precipiendū matrimoniu;
ōtrahat. **O**rdo eē religionis approbate m̄ p̄fel
sione ei⁹ a nō m̄ introitu ordinis vel nouiciatu
dissoluit. **S**ecūda v̄p matrimoniu⁹ ōtrahūz p
verba de p̄nti cū secūda impedit sponsalia pre
cedētia: eē iuramento firmata. **M**orbus puta
leprosa. palitica. amissio oculoꝝ & nasi. epile
cia. a q̄libet enormis deformitas supueniēs. dis
soluit: que iudici ōmittunt̄ determināda. **A**ffi
nis. qz sponsus cognoscens sponse osangneā
impedit euz v̄traq; ōtrahē: qz incest⁹ impedit
matrimoniu⁹ ōtrahendū. **V**ox publica in ma
trimonio dissoluēdo. qz vox vni⁹ vox nullius
vnde fama impedit. **C**unq; reclamat alter. s.
de quo videm⁹ summas. **D**issoluiunt eē sponsa
lia oīa q̄ dirimunt prius ōtractū m̄rimonium
supra tacta. **S**imilit̄ ea q̄ impediūt m̄rimoniū

contrahendū **S**ic eē qñ spōsalia sūt oīno occulta
sic ī occulto cōsenserūt. ita sufficit qm̄ occulto
sine iudice dissentiāt a se q̄terent. **I**ta eē qñ im
pedimētum ē occultū licet sponsalia publica
sint. vt si sponsus ē certus de fornicatōne nec
possit pbare. nō tenet petere licentiā cū alia cō
trahendi. qz sibi denegaret. s; ppria aucte pōt
Sic qñ alter approbatam religionē pfitet̄ **S**ic
qñ alter publice fornicat̄ **S**ic eē qñ alia impe
dimēta sūt notoria. vt si sponsa iam facta le
prosa ī leproso rio posita est: sine iudice fac
tū est **A**lias aut̄ cōter licentiā iudicis habet
bz. puta ep̄i vel ei⁹ officii. l. archidiaconi ā alte
ri⁹ ordinarij l. alteri⁹ delegati. nō tñ prochia
lis sacerdotis auctoritas suffic̄ **C** Si sis affinis
est. xi. impedimentū qd̄ m̄rimoniū eē pri⁹ con
tradij dirimit. **C**ontrahit̄ aut̄ affinitas du
pliciter. vno mō p m̄rimoniū eē si carnalis cō
pula nō seq̄t p m̄rimoniū. **D**ico p̄mū nō. ij. ā
ij. q̄ affinitas nō est ī vsu **A**lio mō p carnalē
copulaz quocūqz excitam licite l. illicite fm̄
naturam vel cōtra naturā. dum tñ semen viri ī
vase debito recipiat̄ **P**ollutio aut̄ exordina
ria. v. qua semen viri nō ī debito vase recipit̄
nō causat affinitatem nisi fieret maritali affe
ctu. **N**am q̄tuncūqz inuadat vel infringat
vasa pudoris nisi ī vase eius semen emittat

non contrahit affinitas. Requirit enim seminum
omixtio. s. seminis a menstrui. Et de talibus affi-
nitatis impedimentis est regula ista. **O**es con-
sanguinei uxoris mee sunt mihi affines. a in
eodem gradu in quo sunt consanguinei uxoris. **S**imili-
ter omnes consanguinei mei sunt affines uxoris mee
in eodem gradu in quo ipsi sunt mei consanguinei. Et
quod dictum est de uxore intelligendum est de quacun-
que alia carnaliter cognita modis supradictis.
Sed consanguinei mei nullomodo sunt affines con-
sanguineis uxoris mee. nec inter eos matrimonium
prohibet. **S**i forte coire nequebis est xij. impedi-
mentum quod habet locum in frigiditate naturali. vel malefi-
cio accidentali. vel artatione membri feminei vel in
pubertate vel castratione. Nam frigiditas impe-
dit si est perpetua. similiter maleficium si est perpetu-
um. Perpetuum autem iudicatur post triennium proba-
tum legitime. Impuberes esse contrahere non possunt
sive uterque sit impuber sive alter. Dicitur autem im-
puber masculus infra. xiiij. annum completum. Puella
infra annum. xij. Et ante contrahere non possunt. nisi
essent proximi pubertati. ut si non distent mi-
hi per sex menses. vel malicia suppleret etatem
a possent carnaliter omisceri. nam impubes
contrahere non possunt. sive uterque sit impuber sive
alter. Ille tamen qui sciuit in se vel in alio impoten-
tiam aliquam coeundi non potest inuito alio discedere

propter tale impedimentū. s̄ imputet sibi q̄ tale
elegit **¶** Quando vir possit & teneat dimitte

re uxorem ca. xv

De potestate aut̄ q̄n vir possit dimitte
suā uxorem & teneat. sūt. iiii. pe. pa. & du
siones. **¶** Prima m̄rimonio eē cōsumatō licet
viro dimitte uxorem ex cā fornicatōis carnalis
ad correctōez ei⁹ vel vitandū infamīā & plis
incertitudīnez. eē si iuravāt nō dimittere vel n̄
accusare. non tū licet tales dimittere hūoē v̄m
dicte vel amore pecunie vt lucretē doctez. s̄ zelo
iusticie ne delictū maneat impunitū & v̄m⁹ pe
na sit met⁹ multo tū: sicut regina vasti repudi
ata ē. S; hic distingue di. pe. de pa. Nam si forni
catio sit occulta tunc quo ad thoz dimittat
aucte ppria p̄t uxorem dimitte. alias sibi p̄u
dicaret si eā cognosceret sciēter & sponte Cog
noscens aut̄ adultera; coact⁹ p̄ eccām & igna
rus. sibi nō preiudicat quā possit eam repelle
re q̄n p̄t pbare. Si vero fornicatio est notoria
puta si ē deprehēsa in lupanari vel p̄ s̄mā in
dicis & cōfessionem in iure. vel p̄ facti euīdenci
amque nulla tergiversatōe potest celari tunc
licet auctoritate ppria uxorem dimittere adul
terā. eē quo ad cohabitacōem. Si aut̄ est dep̄
hensa i adulterio non p̄pter hoc iudicat noto
riū quo ad hoc Si p̄terea ipse nō possit pbare